

**Zápis z jednání Rady pro kosmické aktivity
konané dne 31. května 2007**

Místo konání: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR, malá zasedačka, Karmelitská 7, Praha 1

Přítomni:

Členové Rady: J. Kolář, Č. Bárta, J. Bartoň, J. Brzobohatý, K. Dobeš, V. Fiala, M. Grun, M. Chvojka, P. Lála, Z. Němeček, P. Ondráček, H. Hutařová (MD), F. Vejražka, M. Balda

Za MŠMT: J. Marek

Za CSO: J.M. Fuchs, K. Šantlová, J. Šobra, M. Šunkevič, M. Halousek

Nepřítomni: F. Fárník, P. Bareš, T. Hájek, V. Kopal, M. Kasal, L. Sehnal, M. Dufek (MZV)

Program jednání:

1. Představení nového vedení odboru 32 MŠMT
 2. Spolupráce s ESA
 - a) zahájení přístupových rozhovorů
 - b) zpráva z jednání výborů IRC a PBEO
 3. Stav účasti v programu PECS
 - a) ustavení Programového výboru
 - b) finanční zdroje a jejich čerpání
 - c) projednání návrhů nových projektů
 4. Organizační struktura CSO
 5. Mezinárodní astronautický kongres 2007
 - a) příprava účasti ČR
 - b) kandidatura Prahy na pořádání kongresu IAF 2010
 6. Různé
 - a) zpráva o 4. zasedání evropské Rady pro kosmonautiku
-

1. Představení nového odboru 32 MŠMT

Po zahájení schůze doc. Kolář představil nového ředitele odboru 32, kterým se stal od 1. 1. 2007 Ing. Jan Marek. V krátkém vystoupení se ředitel ing. Marek představil členům Rady. Informoval také o tom, že k 1. 5. 2007 odešel z MŠMT do penze Ing. Talíř, který měl na starosti agendu kosmonautiky. Jeho agendu převezme od 1.6.2007 RNDr. Jana Bystřická.

Doc. Kolář představil Ing. Markovi jednotlivé zástupce Rady pro kosmické aktivity.

2. Spolupráce s ESA

a) zahájení přístupových rozhovorů ČR do ESA

K tomuto bodu podal zprávu ředitel ing. Marek.

Zahajovací jednání delegace ESA a delegace České republiky se uskuteční 15. 6. 2007 v budově MŠMT. Vedoucím české delegace je Ing. Pavel Komárek, CSc., náměstek ministryně MŠMT a jejími dalšími členy jsou:

Doc. Ing. Jan Kolář, CSc., ředitel České kosmické kanceláře

Ing. Petr Šlégr, náměstek ministra MD

Ing. Karel Dobeš, vládní zmocněnec pro kandidaturu ČR na umístění Evropského úřadu pro dohled nad globálními navigačními družicovými systémy, MD a předseda správní rady CSO

Ing. Tomáš Zídek, náměstek ministra, MF

Ing. Tomáš Hüner, náměstek ministra, MPO
Ing. Martin Štícha, zástupce ředitele odboru rozvoje a výzkumu průmyslu, MPO
Ing. Milan Holl, CSc., generální ředitel VZLU
Ing. Libor Sečka, vrchní ředitel SEU, MZV
JUDr. Milan Beránek, mezinárodní právní odbor, MZV
Ing. Jaroslav Šmíd, náměstek, Národní bezpečnostní úřad
Prof. RNDr. Jan Palouš, DrSc., předseda Rady pro zahraniční styky AV ČR
Ing. Jan Marek, CSc., ředitel Odboru mezinárodní spolupráce ve výzkumu a vývoji, MŠMT
RNDr. Jana Bystřická, Odbor mezinárodní spolupráce ve výzkumu a vývoji, MŠMT

V krátké následné diskuzi byly zmíněny některé důležité otázky, které bude zapotřebí v průběhu přístupových jednání řešit, a to návrh struktury účasti ČR v ESA. Ten bude specifikovat, zda se ČR zúčastní aktivit také ve volitelných programech, a pokud ano, tak jakou částkou. Většina států má větší částku příspěvku na volitelných programech než na povinných. Klíčové bude posouzení schopnosti českých organizací uspět v soutěži o průmyslové zakázky v příslušných programech a zajistit tak vysokou návratnost vložených prostředků zpět do ČR.

Další věc, kterou je třeba si uvědomit, je že z rozpočtu ESA se nefinancuje žádná vědecká činnost a to ani navrhování vědeckých přístrojů (tzv. fáze A). Případné financování této činnosti je možné buď prostřednictvím volitelného programu PRODEX nebo z národních zdrojů. V současnosti je možnost využít k financování vědecké činnosti v projektech ESA programu PECS.

Dále Ing. Marek informoval o situaci ohledně navýšení příspěvku ČR do programu PECS. Ministerstvo je připraveno tento příspěvek navýšit již od letošního roku. Návrh na navýšení musí být schválen vládou. Peníze, o které by byl příspěvek navýšen se získají z rozpočtu MŠMT na výzkum a vývoj.

b) návštěva generálního ředitele ESA v Praze

P. Dobeš informoval o konkrétním programu návštěvy generálního ředitele ESA.

12. 6. 2007 proběhne návštěva generálního ředitele ESA Jean-Jacques Dordaina. Jeho návštěva má dva cíle. Jedním je propagace skutečnosti, že budou zahájena jednání o vstupu ČR do ESA a druhým cílem je přesvědčení zástupců ESA, že ČR je vhodným místem pro sídlo GSA. P. Dordain bude přijat premiérem ČR panem Topolánkem. Poté bude následovat návštěva budovy pro GSA, rozhovor se zástupci v oboru kosmonautiky a v 15 hodin bude následovat tisková konference.

Dále p. Dobeš informoval o podpoře ČR na vývoji systému Galileo.

c) zpráva z jednání výborů IRC a PBEO

Podrobné zprávy z těchto jednání byly zaslány všem členům Rady předem (viz příloha č. 1). Dr. Lála doplnil písemnou zprávu o ústní sdělení poznatků ze své účasti na jednání výboru IRC v květnu ve Španělsku. Obě informace byly vzaty členy Rady na vědomí.

3. Stav účasti v programu PECS

a) ustavení Programového výboru

Doc. Kolář informoval o ustavení programového výboru PECS. První jednání tohoto výboru se konalo 8. května v Paříži. Radě byla rozeslána zpráva z tohoto jednání (viz. příloha č. 2).

b) finanční zdroje a jejich čerpání

Radě byla rozeslána tabulka všech běžících a nových projektů PECS dle jednotlivých let (viz. příloha č. 3). V letošním roce pravděpodobně bude dosaženo nejvyššímu ročního nárůstu finančnímu objemu. Celková suma všech projektů v současné době činí částku 7 mil. korun, což již výrazně převyšuje smluvně garantovaný nejnižší příspěvek ČR 5 milionů Kč za pětileté trvání smlouvy PECS. To znamená, že realizace nově navržených projektů je podmíněna vládním schválením navýšení příspěvku ČR do PECS. O navýšení rozpočtu informoval již Ing. Marek.

c) projednání návrhů nových projektů

V letošním roce byly schváleny Radou celkem tři projekty (GAIA, GOCE, IIM-TS). U všech byly drobné připomínky od zástupců Rady a většina těchto připomínek se týkala financování. Především u vědeckých projektů se jedná o otázku financování osob, které jsou již placeny z peněz vědeckých ústavů.

Rada se shodla na potřebě vypracování pravidel pro mzdové náklady projektů PECS.

P. Fiala navrhl přednesení projektu Taranis Radě. Rada tento návrh odmítla z důvodu, že není možnost se podrobněji s tímto projektem seznámit, a také to není spravedlivé vůči nepřítomným zástupcům Rady. Projekt bude rozeslán všem členům elektronickou poštou spolu s novým projektem od ANF Data.

4. Organizační struktura CSO

Doc. Kolář na základě předem rozeslaného materiálu o organizační struktuře CSO (viz. příloha č. 4) představil jednotlivé zástupce kanceláře. Během roku 2006 došlo k nárůstu agendy. Proto vzrostl počet zaměstnanců CSO.

Ing. Dobeš zdůraznil roli projektů, na kterých se podílí CSO.

5. Mezinárodní astronautický kongres 2007

Česká kosmická kancelář, předloží po loňském neúspěšném pokusu opět kandidaturu Prahy na uspořádání kongresu IAC, tentokrát v roce 2010. Tento rok (2007) se kongres IAC koná v Indii v Hyderabadu. Kancelář bude mít na doprovodné kongresové výstavě stánek, který formou spoluúčasti mohou využít k vlastní prezentaci jak vědecké instituce, tak průmyslové firmy.

6. Různé

a) zpráva o 4. zasedání evropské Rady pro kosmonautiku (viz příloha č. 5)

Nebyl přednesen žádný bod do různého.

Příští řádná schůze Rady je plánována na říjen/listopad tohoto roku.

Zapsala: Kateřina Šantlová

Schválil: Jan Kolář

Přílohy:

Příloha č. 1 (zpráva IRC a PBE0)

Zpráva z jednání IRC, kterého se zúčastnil RNDr. Petr Lála, CSc.

1. Přijetí programu,
2. Schválení zápisu z 59. zasedání IRC
3. Zpráva ředitele vnějších vztahů (ústně)
4. Spolupráce mezi NASA a ESA na Webbově kosmickém dalekohledu
5. Návrh smlouvy mezi Austrálií a ESA o instalaci telemetrické aparatury pro sledování ESA nákladní kosmické lodi ATV Jules Verne
6. Návrh smlouvy o spolupráci mezi ESA a japonskou agenturou JAXA
7. Výměna dopisů o společných experimentech při letu malajského astronauta na stanici ISS
8. Návrh smlouvy o spolupráci mezi ESA a Ukrajinou
9. Strategické základy mezinárodní spolupráce
10. Průběžná zpráva o situaci v kosmickém výzkumu
11. Mezinárodní odpovědnost za škody způsobené nosnými raketami
12. Informace o situaci v americkém kosmickém programu.
13. Poznámka o pojmu „mírové využívání“ (presentace)
14. Zprávy o zasedání podvýborů COPUOS
15. Stanovisko k ochraně prostředí na planetách (presentace)
16. Zpráva o činnosti ESPI (presentace)
17. Ostatní
18. Daum a místo příštího zasedání.

Česká delegace v souladu se svým statutem pozorovatele nebyla přítomna projednávání bodů vyžadujících hlasování delegátů. ČR se tedy zúčastnila až od 9. bodu. (Body 7. a 8. nebyly projednávány, protože nebyly k dispozici podkladové materiály).

Strategické základy mezinárodní spolupráce

Sekretariát prezentoval dokument ESA-IRC(2007)13, který shrnuje tuto problematiku. Pro ESA je výhodná mezinárodní spolupráce:

- na komplexních a nákladných programech, které přesahují její vlastní možnosti;
- pokud vede ke snížení nákladů a umožní přístup k novým technologiím;
- pokud umožní vzájemný přístup výzkumníků k výsledkům jiných kosmických aparatur nebo sdílení pozorovacího času;
- pokud se jedná o využívání globálních sledovacích stanic;
- pokud jde o spolupráci na programech, které jsou již v principu globální (např. Galileo, které vyžaduje globální síť sledovacích stanic).

V celoevropském měřítku je spolupráce důležitá pro:

- zdůraznění evropských hodnot (ochrana přírodního prostředí, udržitelný rozvoj, vzdělání, přístup k informacím atd.);
- posílení evropského kosmického sektoru;
- realizaci evropských strategických aktivit (např. program GMES);
- podporu zahraniční strategie Evropské unie vzhledem k Rusku;
- podporu programů Evropské unie (např. Galileo) ve spolupráci s Čínou a Izraelem.

K předložené koncepci spolupráce byla vznesena řada připomínek, bude dále projednávána mj. na radě ESA na ministerské úrovni a nová verze dokumentu má být předložena také příští schůzi IRC.

Průběžná zpráva o situaci v kosmickém výzkumu

Předložený dokument ESA/IRC(2007)14 v podstatě shrnuje jednání 14 kosmických agentur o globální koordinaci kosmického výzkumu. Nemělo by se jednat o jediný výzkumný program, ale spíše o vizi spolupráce na základních směrech výzkumu. Bylo vybráno pět témat:

- získání nových vědomostí ve vědě a technologii;
- neustálá přítomnost ve vesmíru, rozšíření lidských možností (extending human frontiers);
- ekonomická expanse (využití kosmické technologie v širším měřítku);
- globální spolupráce (při řešení fundamentálních vědeckých otázek);
- inspirace a výchova (především zaměřená na mladou generaci).

Také o této problematice se bude dále jednat, nejdříve na achůzce agentur ve Spinetu (Itálie) v červnu t.r. a dokument by měl být finalizován na konferenci DLR/ESA v Berlíně 7.-8. listopadu.

Mezinárodní odpovědnost za škody způsobené nosnými raketami

V rámci tohoto bodu podal sekretarát informaci o stavu odpovědnosti při startech raket Ariane a v budoucnosti také Sojuz a Vega z kosmodromu v Kourou. Tuto informaci si původně vyžádal administrativní a finanční výbor ESA (dokument ESA/AF(2007)21). Odpovědnost za škody samozřejmě vyplývá především z mezinárodních smluv, zejména z Konvence OSN o odpovědnosti z roku 1972 a také z dalších místních právních úprav. Obecně by náhradu měly poskytnout zúčastněné státy (launching states) úměrně své účasti. Podle dohody, kterou uzavřely členské státy ESA a jejíž platnost byla prodloužena do konce roku 2008, je za škody způsobené při startu rakety Ariane zodpovědná francouzská vláda. Podobná smlouva, která by zahrnovala všechny tři typy nosných raket ESA se připravuje (také s účastí Ruské federace). Podle závěrečné poznámky, případné škody způsobené raketami Ariane a Soyuz se až do výše €60 milionů závázala nahradit firma Arianespace - takže v praxi by kompenzace organizací ESA resp. jejími členy přicházela v úvahu jen pokud by přesáhla tuto částku.

Informace o situaci v americkém kosmickém programu

Velmi zajímavá a důležitá byla podrobná zpráva ESA/IRC(2007)16 o stavu amerického kosmického programu. Především rozebírá novou americkou kosmickou strategii, jejíž odtajněná verze byla zveřejněna 31. srpna 2006. Jednou z jejích hlavních zásad je „svoboda činnosti v kosmu“, USA si vyhrazuje právo na veškerou činnost, včetně získávání dat, bez jakékoliv cizí interference. Tento postoj byl obsažen už v předchozí strategii z roku 1996, ale ne tak výrazně. Dále je uvedeno, že USA bude zachovávat dosavadní mezinárodní úmluvy, ale budou proti jakýmkoliv novým smlouvám nebo regulacím, které by zakázaly nebo omezily jejich přístup do kosmu. To je důležité v souvislosti s čínským experimentem z 11. ledna 2007, který zničil starou čínskou meteorologickou družici. Podle některých expertů tím totiž Číňané chtěli donutit Američany k jednání o zákazu antidružicových zbraní. Americká vláda to však odmítá, protože eventuální dohoda by zřejmě nebyla kontrolovatelná (i přesto, že USA budou klást velký důraz na monitorování situace v kosmu - tzv. space situational awareness).

Americká národní strategie 2006 nezmiňuje specificky vyhlášení amerického presidenta ze 14. ledna 2004 (Vision for Space Exploration), protože to je dostatečně autonomní a pojednává o rovnováze mezi bezpilotním a pilotovaným výzkumem vesmíru. Samostatným problémem je také americký systém kontroly exportu citlivých technologií. Některá opatření totiž výrazně komplikují mezinárodní spolupráci a proto se některé skupiny snaží o jejich zmírnění a nebo alespoň o větší pružnost při interpretaci. NASA a ESA mají např. řadu problémů při spolupráci na mezinárodní kosmické stanici ISS.

Zprávy o zasedání podvýborů COPUOS, příprava na červnové zasedání

Velká pozornost byla věnována zprávám o 14. zasedání vědeckotechnického podvýboru (dokument ESA/IRC(2007)17) a 46. zasedání právního podvýboru (ESA/IRC(2007)18) výboru OSN pro mírové využívání kosmu COPUOS. Jako nejdůležitější byly identifikovány: problematika kosmického smetí (space debris), užití nukleárních zdrojů energie v kosmu, globální systém pro přírodní katastrofy využívající kosmické technologie SPIDER (United Nations Platform for Space-based Information for Disaster Management and Emergency Response), mezinárodní heliofyzikální rok 2007/08 a aktivity programu OSN pro kosmické aplikace. Kritizována byla neschopnost právního podvýboru dohodnout se na nových bodech agendy svého jednání.

Jako podklad pro přípravu zasedání výboru COPUOS 6. – 15. června 2007 ve Vídni byla předložena okomentovaná agenda jednání. V diskusi byla rozebrána stanoviska delegací k některým z výše uvedených bodů. Jako obvykle svolá ESA první den zasedání COPUOSu pracovní schůzku delegací členských a spolupracujících států (tedy včetně ČR), na které bude dohodnuta společná strategie pro jednotlivé body agendy.

Zpráva o činnosti ESPI

Zprávu přednesl odstupující generální tajemník Serge Plattard z Francie, bývalý ředitel pro mezinárodní styky CNES. ESPI (European Space Policy Institute) byl ve Vídni založen v roce 2003 (prakticky fungovat začal 2005), původními sponzory byla ESA a Rakousko, nyní přibýly ještě Arianespace, CNES, DLR, Eutelsat, EADS-Astrium, Norwegian Space Centre a Telespazio. ESPI se také snaží získat podporu pro svou činnost od Evropské komise a má statut stálého pozorovatele při COPUOS. ESPI má především fungovat jako evropský „think tank“ v oblasti kosmické strategie a také šířit informace o možnostech využívání kosmu a kosmické techniky mezi veřejností a především ve vlivných průmyslových a vládních kruzích. Na základě své vlastní databáze a s využitím přístupu do archivů ESA a dalších institucí je ESPI

schopen vypracovat odborné studie v různých oblastech na základě kontraktů. Letošní plán zahrnuje 6 projektů objednaných ESA, které jsou rozloženy do několika etap, kontrolovaných ročně v rozmezí 2007-09. V ESPI pracují experti z různých zemí, včetně postgraduálních studentů. Od března pracuje v ESPI také dr. Kai-Uwe Schrogl z německého DLR, který je placen ESA a od září má začít fungovat jako nový generální tajemník. S. Plattard je jedním ze tří kandidátů užšího výběru nového ředitele úřadu OSN pro záležitosti kosmického prostoru (spolu s M. Othmanovou z Malajska a kosmonautem D. Prunariu z Rumunska).

Ostatní

Příští jednání IRC se uskuteční v listopadu 2007 a únoru 2008 v Paříži.

Zpráva z 118. Zasedání PBEO, kterého se zúčastnil doc. Ing. Jan Kolář, CSc.

Zasedání Rady programu Pozorování Země se konalo ve dnech 22. - 23. 5. 2007 v Santiagu de Compostela, Španělsko.

Jednání se zúčastnili zástupci všech sedmnácti členských států ESA a Kanady, dále v roli pozorovatele Česká republika, Eumetsat, Evropská komise a vědecký poradního výboru (ESAC). Jednání vedl předseda Rady J. Lomba ze Španělska. V čele početné skupiny pracovníků ESA z direktorátu Pozorování Země byl jeho ředitel V. Liebig se svým zástupcem S. Bruzzim a tajemník Rady M. Verbauwhede.

V první části jednání byl schválen program jednání a zápis z minulého zasedání. Poté následovala ústní zpráva ředitele Liebiga o posledním vývoji a zpráva předsedy poradní skupiny pro data, vědu a techniku DOSTAG.

Ve druhé části zasedání byla prodiskutován text připravované dohody mezi španělskou institucí Centrum pro průmyslovou technologii CDTI a ESA umožňující využít pracovníky ESA k řízení španělského národního projektu vývoje a stavby družice pro dálkový průzkum SEOSAT. S návrhem znění dohody vyjádřili všechny delegace jednomyslný souhlas. Dále byly diskutovány tři body: družicová složka GMES, první verze programového návrhu vývoje třetí generace družice Meteosat a koncept nové verze dlouhodobého plánu v oblasti Pozorování Země. K aktuálnímu družicovému segmentu GMES byla předložena zpráva generálního ředitele ESA o přechodu z Fáze 1 do Segmentu 1 Fáze 2 a situační zpráva o práci pracovní skupiny finančního inženýrství pro GMES.

Závěrečná část zasedání zahrnovala informaci o vývoji různých projektů. Konkrétně se jednalo o čtvrtletní zprávy o postupu prací na družicích CryoSat, GOCE, ADM-Aeolus, SMOS a SWARM a o stavu fungování družic MetOp a Envisat. V této části byla také předložena výroční zpráva o fungování Mezinárodní charty „Kosmonautika a velké katastrofy“, zpráva o postupu prací na družicovém segmentu GMES a zpráva o provozu pozemní datové sítě EARTHNET.

Příští zasedání Rady programu Pozorování Země se uskuteční v září 2007 v Paříži.

Příloha č. 2

Zpráva z jednání programového výboru PECS, doc. Ing. Jan Kolář, CSc.

1. Program jednání

1. schválení statutu a jednacího řádu PECS
2. přijetí programu jednání
3. volba předsedy a místopředsedy
4. rozhodnutí o jednacím jazyku
5. informace o stavu aktivit v evropských spolupracujících státech (Maďarsko, Česká republika a Rumunsko)
6. ostatní
7. datum a místo příští schůze

2. Získané poznatky

Toto jednání bylo ustavující schůzí výboru PECS, který byl zřízen podle článku 2 dohody ECS (European Cooperating State). Současně se v příloze 1 dohody praví, že tento orgán bude zřízen v okamžiku, kdy se programu PECS zúčastní alespoň tři členské státy. Z historických důvodů, přesto že Maďarsko podepsalo dohodu v dubnu roku 2003 a Česká republika v listopadu téhož roku, byla tato podmínka naplněna až v lednu 2007, kdy Rumunsko podepsalo listinu projektu PECS. Proto k ustavení výboru došlo až nyní. Ustavujícího jednání se kromě třech zemí, které mají podepsanou listinu projektů, zúčastnilo v roli pozorovatele také Polsko, které dohodu PECS podepsalo v dubnu 2007. Plné členství Polsko získá až po podepsání listiny projektů, což se plánuje na druhou polovinu tohoto roku. Účastníky v úvodu pozdravil generální ředitel ESA Jean-Jacques Dordain, který zdůraznil význam ustavení výboru PECS a podtrhl zájem ESA nadále rozšiřovat počty svých členů. V roli pozorovatele se dále jednání zúčastnila také předsedkyně Výboru pro průmyslovou politiku pí. Weber z Belgie a předsedkyně finančního výboru z UK. Z členských zemí ESA byla rovněž přítomna zástupkyně CNES pí. Thieser Anne. Body jedna až dva probíhaly pod vedením ředitele direktorátu strategie René Oosterlincka.

1. Statut výboru PECS i jednací řád výboru je součástí řádné dohody PECS. Proto nebylo třeba seznamovat účastníky jednání s textem, se kterým byl vysloven jednomyslný souhlas. Tím byl jednací řád výboru schválen.
2. K návrhu agendy nebyly žádné připomínky. Pouze k bodu „Různé“ byl navržen českou delegací a posléze přidán oddíl „Náměty a zkušenosti s uplatňováním dohody PECS v Maďarsku a ČR“.
3. Byly předloženy návrhy na funkci předsedy a místopředsedy. Kandidáty byli Elod Both ředitel Maďarské kosmické kanceláře na funkci předsedy a na funkci místopředsedy byl navržen Jan Kolář zástupce České kosmické kanceláře. Oba tyto návrhy byly jednomyslně přijaty.
4. Jednací jazykem byla navržena a schválena angličtina.
5. V tomto bodě byly předneseny krátké zprávy o rozsahu projektů, které se ve třech státech PECS řeší. Výbor se vyjadřoval k přehledu, který představil projekty z původních listin projektů schválených pro první fázi PECS v příslušných zemích. Šlo tedy o projekty, které se řešily v Maďarsku od konce roku 2003, v ČR od konce roku 2004 a Rumunsku od února 2007. Tato informace byla vzata na vědomí výborem. V budoucnu bude už výbor o obsahu řešených projektů rozhodovat před jejich přijetím členskými zeměmi. Přehled řešených projektů je k dispozici v příloze této zprávy.
6. V tomto bodě byla projednána potencionální témata na příští zasedání výboru PECS. Tato témata byla dána především zkušenostmi z řešení projektů PECS v Maďarsku a ČR. Důležitým problémem, který byl předložen ESA k řešení, je přístup organizací a firem ze států PECS do informačního systému EMITS. V dnešní době mohou zájemci získat jenom základní informace o vyhlášených tendrech, ale nemají přístup k další dokumentaci. Pro navázání kontaktů s partnery z členských států ESA je důležité, aby taková informace byla dostupná i pro řešitele ze států PECS. Zástupci ESA tento požadavek zaznamenali a přislíbili najít řešení formou úpravy stávajících pravidel užívání systému EMITS. Podle těchto pravidel mají k dokumentaci přístup pouze organizace ze států, které se k programu v němž je tendr vypsán, přihlásily. Druhou otázkou je problematika schvalování nových projektů, protože v současném statutu výboru PECS je stanovena nutnost schvalování nových projektů výborem PECS poté, co budou projednány a schváleny ve výborech ESA (IPC, AFC). Pro příští jednání bude předložena možná úprava tohoto postupu, která by zjednodušila a zefektivnila schvalování nových projektů PECS. Zmíněna byla rovněž problematika registrace nových organizací řešících projekt PECS, která je zapotřebí k podepsání kontraktu (žádost o získání bidder codu ESA).
7. Navržený termín příští schůze je 8. listopad 2007, Paříž.

3. Návrhy na opatření

Na základě zkušeností firem a institucí řešících projekty PECS zaznamenávat jejich potíže a připravovat adekvátní návrhy na zefektivnění a zlepšení fungování programu PECS. Zabezpečit další zvýšení uplatnění českých subjektů a s tím související navyšování finančního příspěvku ČR.

Příloha č. 3

Rozdělení projektů PECS podle roku schválení

Projekt	Řešitel	Zástupce řešitele	Od – Do	Schválený rozpočet
Rok schválení projektu:	2005			
AMI4FOR	Wirelessinfo sdružení	Karel Charvát	2005 – 2008	203 000
Cluster II	ÚFA AV ČR	Pavel Trávníček	2005 – 2008	260 000
GRID Technology	Iquassu SS, a.s.	Martin Pačes	2005 – 2007	187 450
Integral	AÚ AV ČR	René Hudec	2005 – 2008	280 000
SCOS - 2000 Monitoring	ANF Data, a.s.	Helena Kalenská	2005 – 2007	449 400
SISNET	Iquassu SS, a.s.	Miroslav Houdek	2005 – 2007	329 000
SOHO	AÚ AV ČR	Petr Heinzl	2005 – 2008	250 000
Spectral-spatial scaling	ÚKE AV ČR	Zbyněk Malenovsky	2005 – 2008	210 000
Waves and turbulence in space	ÚFA AV ČR	Ondřej Santolík	2005 – 2008	365 900
TPMU	ÚFA AV ČR	Pavel Hruška	2005 – 2007	93 600
DSLIP	ÚFA AV ČR	Pavel Trávníček	2005 – 2007	175 098
	Celkem			2 803 448
Rok schválení projektu:	2006			
X-ray Optics	REFLEX	Ladislav Pina	2007 – 2009	354 000
X-ray Observations XMM	AÚ AV ČR	Vladimír Karas	2007 – 2009	290 000
DOBIES	ÚJF AV ČR	Franřišek Spurný	2007 – 2009	53 950
Terrafirma	ÚSMZ AV ČR	Vladimír Schenk	2007 – 2008	327 417
Bepi Colombo	MFF UK	Jana Šafránková	2006 – 2009	211 000
	Celkem			1 236 367
Rok schválení projektu:	2007			
GSE LAND	Gisat s.r.o.	Tomáš Soukup	2007 – 2010	359 300
GOCE	AÚ AV ČR	Jaroslav Klokočník	2007 – 2011	225 200
GAIA	AÚ AV ČR	Pavel Koubský	2007 – 2010	471 900
RESPOND	Gisat s.r.o.	Tomáš Soukup	2006 - 2009	296 200
SWARM	VZLU	Martin Holl	2007 – 2009	870 000
IIM-TS	Iquassu SS, a.s.	Martin Pačes	2007 – 2008	76 200
	Celkem			2 298 800
Rok schválení projektu:	Tyto projekty ještě nebyly schváleny Radou			
DTL/DML	ANF Data, a.s.	Helena Kalenská	2007 – 2009	250 000
TARANIS	ÚFA AV ČR	Ondřej Santolík	2007 – 2011	433 100
	Celkem			683 100
				7 021 715

Poznámka:

ESA poplatek 7% je cca 80 tisíc/rok.

Příloha č. 4

Organizační uspořádání CSO ke dni 30.5.2007

Hlavním obsahem činnosti České kosmické kanceláře (CSO) je trvalé rozšiřování a zlepšování aktivit, které mají za cíl co největší zapojení českých organizací, výzkumných a akademických institucí a průmyslových výrobních i servisních firem v kosmických programech. Strategickými partnery v tomto úsilí jsou na národní úrovni rezortní ministerstva a na mezinárodní úrovni především Evropská kosmická agentura, kde je hlavním úkolem plnění dohody o přistoupení České republiky k Plánu pro evropské spolupracující státy (PECS).

Poměrně rychlý rozvoj spolupráce s ESA a vztahů s ministerstvy a parlamentem ČR si vyžádal odpovídající vnitřní uspořádání České kosmické kanceláře a její rozčlenění do odborů, které samostatně rozvíjejí činnost v daném sektoru kosmických aktivit.

V současné době je organizačně CSO strukturována do 7 tematických odborů s následujícím personálním obsazením:

1. **Vztahy s ESA, program PECS** – vedoucí odboru ing. Jan Kolář (jan.kolar@czechspace.cz)
 - a. **Administrativa** – Kateřina Šantlová (santlova@czechspace.cz)
 - b. **Mezinárodní vztahy ESA s nečleny** – dr. Petr Lála (info@czechspace.cz)
2. **Vědecký program a využití ISS** – vedoucí odboru dr. František Fárník, CSc (farnik@czechspace.cz)
3. **Průmyslové technologie** – vedoucí odboru ing. Jiří M. Fuchs (fuchs@czechspace.cz)
4. **Pozorování Země** – vedoucí odboru ing. Jan Kolář (jan.kolar@czechspace.cz)
 - a. **Příprava a administrace projektů ESA/PECS** - mgr. Josef Šobra (sobra@czechspace.cz)
 - b. **Program GMES** – mgr. Ondřej Mirovský (mirovsky@czechspace.cz)
5. **Telekomunikace navigace, program Galileo** – vedoucí odboru ing. Martin Šunkevič (sunkevic@czechspace.cz)
6. **Studentské aktivity** – vedoucí odboru Milan Halousek (halousek@czechspace.cz)
7. **Styk s médii** – vedoucí odboru Tomáš Příbyl (pribyl@czechspace.cz)

Příloha č. 5

Zpráva o 4. zasedání evropské Rady pro kosmonautiku

Čtvrté zasedání evropské Rady pro kosmonautiku se konalo dne 22. května 2007 v Bruselu. Rada je tvořena společným zasedáním Rady EU pro konkurenceschopnost a Rady ESA.

Na programu jednání bylo projednání a přijetí návrhu rezoluce doprovázející dokument o Evropské kosmické politice (EKP). Tento dokument je výsledkem téměř tříleté práce Vysoké skupiny pro kosmickou politiku, v níž jsou zástupci všech členských zemí EU a ESA. Těsně před jednáním byl distribuován nový kompromisní návrh rezoluce, který vyšel vstříc výhradě Velké Británie, k duálnímu využití kosmonautiky (tj. propojení s vojenským využitím) v Evropě.

Úvodem zasedání vystoupil komisař pro průmysl G. Verheugen, který poukázal na důležitost tohoto dokumentu pro další vývoj EKP. Přestože evropské země investují do kosmonautiky a výzkumu vesmíru v přepočtu na obyvatele asi pětinu toho co USA, mají vedoucí postavení na trhu vývoje a výroby umělých družic a dobré postavení i na trhu nosných raket, tedy vypouštění těles do kosmického prostoru. Nicméně kromě tradičních konkurentů na tomto trhu, jako jsou USA a Rusko, se zde stále důrazněji prosazují také Indie a Čína. Z tohoto důvodu je třeba ještě více koordinovat úsilí Komise a ESA, a to především výdaje, které obě instituce vydávají na kosmonautiku a kosmický výzkum. Ředitel ESA Jean-Jacques Dordain v návaznosti na slova komisaře dodal, že výsledná rezoluce možná není dokonalým dokumentem, všechny delegace musely slevit ze svých výchozích pozic, nicméně jde o solidní dohodu.

V následné diskusi se ministři shodli na významu dokumentu, který by měl pomoci překonat různorodost zájmů jednotlivých subjektů a podpořili užší spolupráci ES a ESA. Francie zdůraznila, že Evropská kosmická politika se musí i nadále vyvíjet, aby si Evropa v této oblasti zachovala svoji nezávislost. Rakousko a Velká Británie upozornily na nutnost přilákat do tohoto odvětví více mladých lidí. Česká republika se vyslovila primárně pro civilní využívání vesmírné techniky, ale nebrání se ani vojenskému využití a ve vystoupení svého zástupce upozornila na to, že nyní je především třeba evropskou kosmickou politiku implementovat.

Komisař G. Verheugen se závěrem vyjádřil i k otázce vznesené Portugalskem na další financování programu Galileo. Komisař uvedl, že projekt je ve stádiu, kdy jej již nelze zastavit. Protože konsorcium soukromých firem odstoupilo od jednání o smlouvě na vývoj a postavení systému Galileo, je nyní třeba nalézt jiný zdroj financování. Komise k této problematice vydala Sdělení, které budou ministři diskutovat na nadcházející Radě EU pro dopravu (8.6.2007).

Rada pro kosmonautiku v závěru jednomyslně přijala text rezoluce (její anglický text je přiložen).

RESOLUTION ON THE EUROPEAN SPACE POLICY

THE COUNCIL

HAVING REGARD to the Framework Agreement between the European Community and the European Space Agency, entered into force in May 2004 and the increasing cooperation between the two parties,

RECALLING the orientations of the "Space Council" meetings of 25 November 2004, 7 June 2005 and 28 November 2005,

RECALLING the decisions of the ESA Council at Ministerial level in 2005 and the adoption of the European Community's Seventh Framework Programme in 2006, implying a long-term commitment to support the development of the GMES space component and for GMES data access,

HAVING REGARD to the United Nations Outer Space Treaty framework,

I Vision for Europe and General Strategy

HIGHLIGHTING that the space sector is a strategic asset contributing to the independence, security and prosperity of Europe and its role in the world and RECOGNISING the actual and potential contributions from space activities towards the Lisbon strategy for growth and employment by providing enabling technologies and services for the emerging European knowledge society and contributing to European cohesion,

EMPHASISING the unique contributions space-based systems can provide to the overall research effort and to applications responding to European policies and objectives,

RECOGNISING that the exploration of space contributes to answer far-reaching questions on the origin and evolution of life in the Universe as well as on the fundamental laws of physics,

UNDERLINING that space represents a significant element of Europe's Sustainable Development Strategy and is relevant to the Common Foreign and Security Policy, supporting their goals by providing vital information on critical global issues such as on Climate Change¹ and humanitarian aid,

RECOGNISING that for these reasons Europe cannot afford to lose out securing the benefits of space for its citizens and its policies and that Europe's space policy will allow Europe to continue to develop and make the best use of world class space infrastructures and applications, in order to stay a major player, solve global problems and improve the quality of life,

EMPHASISING that all of Europe's space activities contribute to the goals and fully respect the principles set out by the United Nations' "Outer Space Treaty", in particular:

- the exploration and use of outer space for the benefit and in the interests of all countries and the recognition of outer space as a province of all mankind,
- the use of outer space for exclusively peaceful purposes,
- the promotion of international co-operation in the exploration and use of outer space,

and that Europe supports the on-going efforts of the United Nations' Committee on the Peaceful Uses of Outer Space (COPUOS) on the mitigation and prevention of space debris,

RECOGNISING the inspirational ability of space activities in attracting young people into science and engineering,

HIGHLIGHTING the rapid growth of the markets for satellite-based navigation and telecommunication applications,

EMPHASISING that Europe is among the leading space-faring actors in the world and remains committed to maintaining its position both via strengthened intra-European and international cooperation,

¹ With reference to the recent report of the United Nations' Intergovernmental Panel on Climate Change and the significant contribution space-based information systems can provide in this context for the future of our planet.

1. Welcomes AND SUPPORTS the document on the European Space Policy, presented as a proposal of the ESA Director General and as a Communication of the European Commission, as a next step in establishing a coordinated and effective European space effort at the service of the European citizens,
2. TAKES NOTE OF the "Preliminary elements" of the European Space Programme associated with the ESP as a strategic planning tool, comprising all major space activities in Europe thereby supporting the optimization of public resources and skills when deciding and implementing the space policy,
3. INVITES the Member States to continue to support European objectives and European-level programmes including, where appropriate, with their national programmes and activities, thereby ensuring effectiveness and complementarity as to the European effort,
4. INVITES the European Commission, the ESA Director General and Member States, within the scope of the Framework Agreement, to monitor and evaluate the implementation of the European Space Policy,

II Further Steps – Programmes and Implementation

A. APPLICATIONS

5. WELCOMES the combined efforts of ESA and the European Union to implement large user-oriented initiatives such as GMES and GALILEO as well as the beginning efforts for increased development and exploitation of space related integrated applications, including in particular satellite communication services,

WELCOMES the European Commission's activities to further federate user-driven institutional demand in Europe, stemming from the policies of the European Union,
 CALLS FOR the introduction of regular independent quality and cost-efficiency assessments of large user-oriented space-based initiatives, involving users and Member States, with the objective of validating quality, relevance and cost-efficient performance of the overall systems and their services in the operational phase in order to further strengthen the user oriented approach,

6. RECOGNIZES the strategic value of sustainability for GMES and REAFFIRMS the objective for an operational and autonomous capability for GMES before the end of 2008 and EMPHASISES that the European Commission needs to propose for GMES in due time and after full consultation with Member States and ESA, arrangements for:
 - (i) financing, including facilitation of funding by the users
 - (ii) operational infrastructures, and
 - (iii) effective management - to become fully operational and to ensure sustainable services responding to identified user needs,

WELCOMES the initiatives under the Austrian and German EU Presidencies towards the European Earth Observation Services GMES (i.e. the Graz Dialogue and the Munich Roadmap),

WELCOMES the approach to set up a preparatory action of the European Commission for the operational phase of GMES,

REAFFIRMS that GMES will use to the maximum extent possible existing capacities on European and national level, complementing each other,

7. SUPPORTS the joint efforts of the European institutions, ESA and the European industry to establish in the coming years a commercially sustainable global civil navigation satellite system under European civil control,

B. SECURITY AND DEFENCE

8. RECOGNIZES that space technologies are often common between civilian and defence applications and that Europe can, in a user-driven approach, improve coordination between defence and civilian space programmes, pursuing in particular the synergies in the domain of security, whilst respecting the specific requirements of both sectors and the independent decision competences and financing schemes,

AFFIRMS the need to set up a structured dialogue with the competent bodies of the Member States and within the EU Second and Third Pillars and the European Defence Agency for optimizing synergies between all aspects of the European Space Policy within the framework of the existing attribution of competences,

RECOGNISES that the uses made by any military users of GALILEO or GMES must be consistent with the principle that GALILEO and GMES are civil systems under civil control, and consequently that any change to this principle would require examination in the framework of Title V/TEU and in particular Articles 17 and 23 thereof, as well as in the framework of the ESA Convention,

C. ACCESS TO SPACE

9. EMPHASISES the vital importance for Europe to maintain an independent, reliable and cost-effective access to space at affordable conditions, as underlined in the EC-ESA Framework Agreement and in the Resolution on the evolution of the European launcher sector adopted during the ESA Council at Ministerial level in 2005, bearing in mind that a critical mass of launcher activities is a precondition for the viability of this sector,

RECOGNIZES the need for Europe to take advantage in a coherent way of the launcher assets under its control,

INVITES the ESA Director General to ensure continued development and coordination of European technological capabilities in order to pursue the long-term competitiveness of the European launcher sector with the objective to maintain and increase the presence in the commercial market,

D. INTERNATIONAL SPACE STATION AND EXPLORATION

10. EMPHASISES the political and scientific importance of the International Space Station (ISS) and of exploration, and REAFFIRMS the continued strong and unified European commitment regarding its ISS contributions undertaken by ESA and its Member States,

CALLS on the international partners to the ISS to continue their support to ensure that the objectives of ISS partnership are maintained in their entirety, and STRESSES that the continuity of such partnership is an asset for future exploration endeavours,

ENCOURAGES the utilization of the ISS for research and development in the European Community's research framework programme,

EMPHASISES the importance of a proactive ESA participation in the preparation of future international exploration programmes, with the objective of ensuring a significant targeted and coordinated European role in this endeavour,

E. SCIENCE AND TECHNOLOGY

11. STRESSES the goal of maintaining world class scientific programmes and a clear European leading role in selected areas contributing to the build-up of the European Research Area,

RECOGNISES that the existing combined European skills and efforts, in particular in the frame of ESA, allow Europe to succeed in the most challenging enterprises and to reach a level of excellence for discovery and innovation in the global context,

CALLS on the European Commission, ESA and Member States to stimulate educational programmes in Europe,

EMPHASISES the importance of innovation and technological development also for the competitiveness of industry and the commercial success of its products and services,

STRESSES the need for a targeted approach for the development of strategic components, concentrating on selected critical components, for which dependency of European industry on international suppliers should be avoided, in order to achieve the optimum balance between technological independence, strategic cooperation with international partners and reliance on market forces,

F. GOVERNANCE

12. APPRECIATES that ESA has, for more than 30 years, provided an efficient structure for European cooperation on joint space projects, which could require though further flexibility and some evolution, and NOTES that the independence and reliability of ESA, thanks to the growing support of its Member States, contributes to the increasing role of Europe through the successful development of the European space sector and to the strong position of European space industry on world markets,

REAFFIRMS the roles and responsibilities of the European Union, ESA and Member States, as identified in the Orientations of the second meeting of the "Space Council". On the basis of such roles and in order to draw advantage of ESA experience and institutional setting, CALLS on the European Commission to draw on the management and technical expertise of ESA for managing the European Community-funded R&D space infrastructure programmes with ESA coordinating the relevant agencies and entities in Europe,

Such ESA role should also include:

- supporting the European Commission as technical expert in the elaboration of European Community initiatives involving space-related activities and relevant work programmes, and in the selection and monitoring of relevant work contractors,
- the management by ESA of European Community space-related activities in accordance with the rules of the European Community,

INVITES Member States - under the coordination of ESA - and in the case of significant European Community activities, in close cooperation with the European Commission:

- to provide the best expertise for European space programmes (such as GMES-Space Component, exploration programmes and future launcher programmes),
- to increase synergy between national, ESA and EC contributions to these programmes leading progressively to an integrated programmatic approach while respecting national sovereignty,

SUPPORTS the continuation of the Framework Agreement beyond May 2008 as the basis for the cooperation between the European Community and ESA, in the understanding that the Framework Agreement and its implementation will be periodically assessed and improved, if necessary, and RECALLING the invitation expressed in the orientations of the second meeting of the Space Council for a wide-ranging appraisal of possible cost-efficient scenarios for optimizing the organization of space activities in Europe, INVITES Member States, the European Commission and the ESA Director General to look for possible improvements of this cooperation, in order to further develop the orientations of the second meeting of the Space Council into more operational and practical arrangements, notably with regard to the issues listed in Annex 1,

13. RECOGNIZES the valuable contribution to the European Space Programme made by EUMETSAT, and INVITES EUMETSAT to keep participating in future meetings of the Space Council as an observer,

G. INDUSTRIAL POLICY

14. RECOGNIZES that ESA has a flexible and effective industrial policy based on cost-efficiency, competitiveness, fair distribution of activities and competitive bidding, which secures adequate industrial capacities, global competitiveness and a high degree of inner-European competition for efficient European cooperation on joint space projects, thus providing the basis for the successful development of space in Europe,

EMPHASISES in this context in particular the political and economic dimension of ESA's "fair return" principle; and the importance to assess and improve, when necessary, the implementation of the "fair return" principle in view of the future challenges for industry to remain competitive in a changing environment worldwide while maintaining, and possibly increasing, Member States' motivation to invest in space,

15. EMPHASISES the crucial role of SMEs and the supplier industry for innovation and the exploration of new market opportunities,

16. INVITES the European Commission to develop adequate instruments and funding schemes for Community actions in the space domain, addressing notably the issues listed in Annex 2, taking into account the specificities of the space sector, the need to strengthen its overall and its industry's competitiveness and the necessity of a balanced industrial structure,

H. INTERNATIONAL RELATIONS

17. INVITES the European Commission, the ESA Director General and the Member States to develop and pursue a joint strategy and establish a coordination mechanism on international relations. This strategy should be consistent with Member State activities and is aimed at strengthening Europe's role in the global space field and at benefiting from international cooperation, notably with respect to the issues listed in Annex 3,

I. IMPLEMENTATION

18. INVITES the European Commission and the ESA Director General to propose an implementation plan for the European Space Policy in order to establish a process of regular monitoring and priority setting, taking also into account the issues listed in the Annexes.

Annex 1

1. Key issues for further developing the orientations of the second meeting of the Space Council into more operational and practical arrangements:
 - Developing financial instruments suitable for an efficient implementation of space projects,
 - Identifying final users of GMES services and their needs; develop an integrated and customized offer, including also the regional and local level,
 - Defining the conditions under which satellites belonging to Member States and their data and services will be made available to GMES; the treatment of the contributions of national programmes to EU-initiatives, here in particular GMES.

Annex 2

2. Key issues to be considered in the implementation of instruments and funding schemes for Community actions:
 - Developing a coherent data policy - including data access and pricing - conducive to the rapid development of the space services sector,
 - Encouraging new financing schemes such as Public/Private Partnerships in the market for space applications and services, including through public support for R&D,
 - Provision of suitable measures in support of technological innovation, involving lead-market initiatives, public procurement and support for suppliers and small and medium-sized companies and industries.

Annex 3

3. Key issues to be considered in the development of a strategy for international relations:
 - Improving access to third markets for European space products and services,
 - Reducing the cost of acquiring space systems by the targeted use of international cooperation,
 - Enabling Europe to participate in ambitious programmes the cost of which is too great for any one space power,
 - Attracting international partners to European conceived programmes, like in the case of Galileo and reinforcing the contribution of Europe to global initiatives, like in the case of GMES,
 - Making full use of the potential of space systems for sustainable development, namely in support of developing countries, in particular in Africa.
-